

Financira
Europska unija
NextGenerationEU

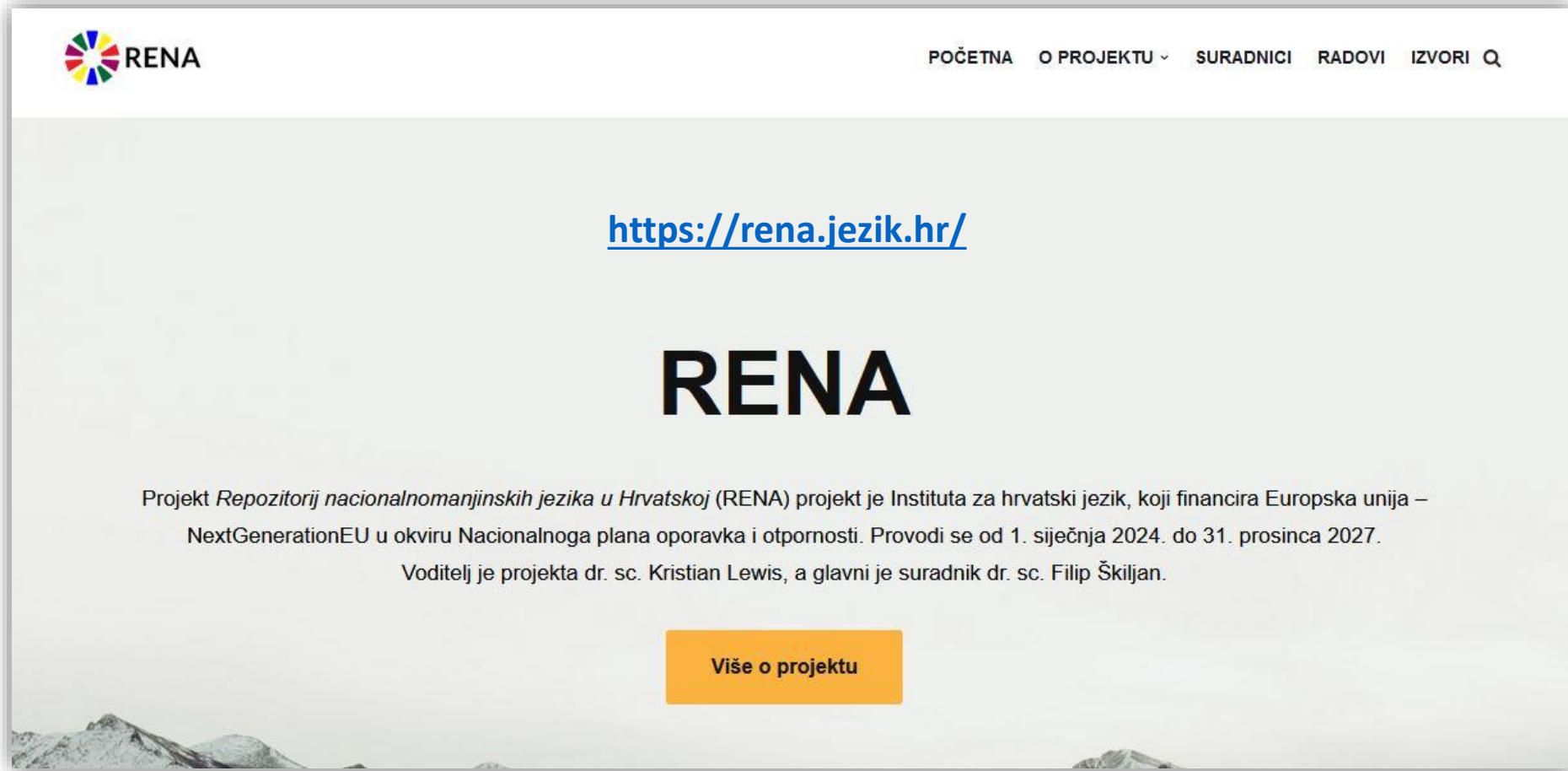
Kristian Lewis, Institut za hrvatski jezik
Filip Škiljan, Institut za istraživanje migracija

Poučavanje Bosanskoga jezika i kulture po modelu C u osnovnim i srednjim školama u Republici Hrvatskoj*

IV. bosanskohercegovački slavistički kongres
Sarajevo, 23. svibnja 2025.

* Ova prezentacija izrađena je u okviru projekta *Repozitorij nacionalnomanijskih jezika u Hrvatskoj* (RENA), koji financira Europska unija – *NextGenerationEU*. Za iznesene stavove i mišljenja odgovorni su samo autori te ti stavovi ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije. Ni Europska unija ni Europska komisija ne mogu se smatrati odgovornima za njih.

Istraživanje u sklopu projekta RENA

Financira
Europska unija
NextGenerationEU

O projektu

- **ishodi**

1. objavljivanje znanstvenih, stručnih i znanstveno-popularnih radova s projektnom tematikom
2. objavljivanje knjižne publikacije u završnoj godini projekta
3. diseminacijske aktivnosti – predstavljanje projekta, okrugli stol, razgovori s pripadnicima nacionalnih manjina o projektnim temama, jačanje vidljivosti nacionalnih manjina u višejezičnome okružju kakvo Hrvatska i jest
4. otvaranje mogućnosti za suradnju s pripadnicima nacionalnih manjina u Hrvatskoj, članovima znanstvene zajednice, profesorima, studentima i svima zainteresiranim

O projektu

- mrežna stranica projekta RENA – <https://rena.jezik.hr/>
 - provodi se **od 1. siječnja 2024. do 31. prosinca 2027.** u Institutu za hrvatski jezik
 - projekt koji financira Europska unija – *NextGenerationEU* u okviru Nacionalnoga plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026.
 - voditelj projekta dr. sc. **Kristian Lewis**, glavni suradnik dr. sc. **Filip Škiljan**
 - suradnici: dr. sc. Dragutin Babić, dr. sc. Mirjana Crnić Novosel, dr. sc. Vlatka Dugački, dr. sc. Željko Jozić, Diana Mikšić, dr. sc. Marina Perić Kaselj, dr. sc. Ana Perinić Lewis i dr. sc. Domagoj Vidović (IHJ, IMIN, LZMK i HDA)
 - od 1. veljače 2022. do 31. prosinca 2023. provodio se kao međuinstitucijski interdisciplinarni projekt u suradnji s Institutom za istraživanje migracija

O projektu

- mrežna stranica projekta RENA – <https://rena.jezik.hr/>
- Projektni rezultati – zemljovid i statistički podatci
 - interaktivni zemljovid sa školama u kojima se održava nastava na jeziku nacionalnih manjina prema modelima A, B i C
 - zemljovid sa školama u kojima se održava nastava na mađarskome, talijanskome, srpskome i češkome jeziku prema modelima A i B
 - statistički pregled povijesnoga kretanja broja pripadnika nacionalnih manjina u Hrvatskoj
- Radovi – pet knjiga i 11 radova
- Izvori – dokumenti i poveznice

Poučavanje bosanskoga jezika po modelu C u RH

- modeli poučavanja
- **model A:** nastava na jeziku i pismu nacionalnih manjina – češki, mađarski, srpski, talijanski
- **model B:** dvojezična nastava (društveni predmeti na jeziku nacionalne manjine; prirodoslovna skupina predmeta na hrvatskome) – češki, mađarski, srpski
- **model C:** njegovanje jezika i kulture (redovita nastava na hrvatskome, 2 – 5 sati tjedno nastava na jeziku nacionalne manjine s temama iz jezika, književnosti, geografije, povijesti te glazbene i likovne kulture)

Poučavanje bosanskoga jezika po modelu C u RH

- model C za predmet Bosanski jezik i kultura (šk. god. 2023./2024.)

- 1. Osnovna škola Monte Zaro, Pula
 - 2. Osnovna škola Ivo Lola Ribar, Labin
 - 3. Osnovna škola Vazmoslav Gržalja, Buzet
 - 4. Osnovna škola Antun i Stjepan Radić, Gunja
 - 5. Osnovna škola Braća Bobetko, Sisak
 - 6. Osnovna škola Žitnjak, Zagreb
 - 7. Osnovna škola Borovje, Zagreb
-
- 1. Ekonomska škola, Pula
 - 2. Islamska gimnazija dr. Ahmeda Smajlovića, Zagreb

Poučavanje bosanskoga jezika po modelu C u RH

- model C za predmet Bosanski jezik i kultura – status u 2025. godini
- od 11. veljače do 13. ožujka 2025. javno savjetovanje o *Nacrtu Odluke o donošenju kurikula za nastavni predmet Bosanski jezik i kultura u osnovnim i srednjim školama u Republici Hrvatskoj (model C)* – **nije bilo primjedaba**
- očekuje se objava Odluke u *Narodnim novinama*, a novi kurikulum stupa na snagu od školske godine 2025./2026.
- radna inačica kurikula dostupna je na:
<https://esavjetovanja.gov.hr/ECon/MainScreen?entityId=29801>

Poučavanje bosanskoga jezika po modelu C u RH

- projektno istraživanje provedeno u veljači, ožujku i travnju 2025. u Gunji, Sisku, Istri i Zagrebu
- intervju s nastavnicama bosanskoga jezika i kulture
- **preliminarni rezultati istraživanja**
- **prednosti:**
 - učenici vole ljetne škole BJK-a (Zagreb, Gunja, Stubičke Toplice) i izlete u BiH
 - vole učiti sevdalinke i nastavne sadržaje o srednjovjekovnoj Bosni
 - rado sudjeluju na obilježavanju bh. praznika poput Dana državnosti i Dana nezavisnosti te na obilježavanju Bajrama
 - na Danu materinskog jezika čitaju djela bh. pisaca
 - vole tradicijsko kuhanje (organizira se jednom mjesečno)
 - vole kvizove posvećene poznavanju bosanskih riječi
 - nastavu pohađaju i učenici koji nisu Bošnjaci jer ih zanima sve o BiH (Istra)

Poučavanje bosanskoga jezika po modelu C u RH

- projektno istraživanje provedeno u veljači, ožujku i travnju 2025. u Gunji, Sisku, Istri i Zagrebu
- intervju s nastavnicama bosanskoga jezika i kulture
- **preliminarni rezultati istraživanja**
- **izazovi:**
 - nedostatak udžbenika za BJK
 - neprilagođenost nastavnoga plana i programa učenicima
 - problemi s rasporedom sati
 - interes učenika za nastavu nije osobito velik (Gunja 17, Sisak 10, OŠ Borovje 17, OŠ Žitnjak 12, u 4. razredu Islamske gimnazije 3 učenika, OŠ Pula 13 učenika, Buzet 4, Labin 4, SŠ Pula od 5 do 9) → preopterećenost redovitom nastavom, a u srednjoj školi i državna matura
 - slaba informiranost roditelja i učenika o mogućnosti pohađanja BJK-a
 - strah od novih obaveza i dodatnih zadataka uz redoviti školski program
 - slabo poznavanje geografskih, povijesnih i književnih sadržaja o BiH

Poučavanje bosanskoga jezika po modelu C u RH

- **Zaključna razmatranja**

1. stupanjem na snagu *Kurikula za nastavni predmet Bosanski jezik i kultura u osnovnim i srednjim školama u Republici Hrvatskoj (model C)* utvrdit će se odgojno-obrazovni ciljevi učenja i poučavanja, domene u organizaciji predmeta i odgojno-obrazovni ishodi, što će omogućiti nastavnicima lakšu pripremu nastave

2. stupanjem na snagu *Kurikula* olakšat će se izrada udžbenika za predmet BJK

3. s obzirom na to da su na izradi *Kurikula* surađivale i pojedine nastavnice BJK-a, izgledno je da su u njega ugrađena njihova neposredna iskustva i da će izrada udžbenika koja predstoji biti olakšana i učinkovitija jer će se temeljiti na praktičnome radu u razredu

**Financira
Europska unija**
NextGenerationEU

HVALA VAM NA POZORNOSTI!

klewis@ihjj.hr
filip.skiljan@imin.hr